Openbaar

Netbeheer Nederland
Anna van Buerenplein 43
2595 DA Den Haag

Postbus 90608
2509 LP Den Haag
070 205 50 00
secretariaat@netbeheernederland.nl
netbeheernederland.nl

Autoriteit Consument & Markt
T.a.v. mevr. drs. M.R. Leijten
Postbus 16326
2500 BH DEN HAAG

Kenmerk	**Behandeld door**	**Doorkiesnummer**
BR-2026-2228	[redacted]	070 [redacted]
Datum	**E-mail**	
12 oktober 2026	[redacted]@netbeheernederland.nl	

Onderwerp
Codewijzigingsvoorstel geharmoniseerde boetebeding FRR-producten

Geachte mevrouw Leijten,

Hierbij ontvangt u een voorstel van de gezamenlijke systeembeheerders tot wijziging van de methoden of voorwaarden, bedoeld in artikel 3.119 van de Energiewet, namelijk de Systeemcode elektriciteit 2026 (hierna: Systeemcode). Het voorstel betreft een wijziging van de balanceringsvoorwaarden op basis van artikel 18 van Verordening (EU) 2017/2195 van de commissie van 23 november 2017 tot vaststelling van richtsnoeren voor elektriciteitsbalancering (hierna op basis van de Engelse titel afgekort als GL EB).

Aanleiding tot en doel van het voorstel
Op basis van artikel 18, vijfde lid, onderdeel k, van de GL EB zijn het boetebeding voor het niet nakomen van een verplichting in het kader van de balanceringsdiensten onderdeel van de voorwaarden voor balancering. De balanceringsvoorwaarden, bedoeld in artikel 18 van de GL EB, zijn in Nederland opgenomen in hoofdstuk 10 van de Systeemcode. Op dit moment zijn de boetes echter, in overleg met de ACM, opgenomen in de raamovereenkomst die afgesloten worden met balanceringsdienstverleners (hierna op basis van de Engelse benaming afgekort als BSP) voor het leveren van balanceringsdiensten. Gelet op de behoefte van zowel TenneT als van de BSP's om de boetes te harmoniseren over de verschillende FRR-producten en ter wille van het verhogen van de transparantie, is de wens om het boetebeding in de balanceringsvoorwaarden en dus in de Systeemcode op te nemen.

Daarnaast zijn de boetes voor de verschillende FRR-producten op dit moment verschillend. Gezien de verdere harmonisatie over de FRR-producten, als gevolg van de implementatie van de noodvermogen- en MARI-producten, is harmonisatie van het boetebeding een volgende stap.

Inhoud van het voorstel
Bijlage 1 bij dit voorstel bevat de tekst van die artikelen uit de codes, die door het onderhavige voorstel gewijzigd dienen te worden inclusief de thans voorgestelde wijzigingen. De daarin gebruikte kleuren hebben de volgende betekenis:
- zwart weergegeven tekst is bestaande, thans geldende codetekst,
- rood weergegeven tekst betreft het onderhavig voorstel.

Toe te voegen tekst is onderstreept en te verwijderen tekst is doorgehaald.

Toelichting op het voorstel
Dit voorstel betreft een aanpassing van de balanceringsvoorwaarden op basis van artikel 18 van de GL EB. Het voorstel bestaat uit de volgende delen:
- het verwijderen van de deadline voor het insturen van energiebiedingen naar aanleiding van gegunde capaciteit;
- het harmoniseren van het boetebeding voor het niet nakomen van de verplichtingen voortkomend uit de vereisten voor FRR-producten;
- vastlegging over de toegestane toleranties bij het leveren van FRR-producten; en
- het tijdelijk opschorten van een prekwalificatie voor een product.

Deadline insturen energiebiedingen
In artikel 10.44, eerste lid, van de Systeemcode staat dat de BSP uiterlijk om 14:45 uur op D-1 voor de gegunde capaciteit energiebiedingen ingestuurd moeten hebben. Het doel hiervan is dat TenneT voorafgaand aan de uitvoeringsdag kan controleren of een BSP aan de verplichting voortkomend uit de gegunde capaciteit voldaan heeft. Aangezien een BSP tot de gate-closure-tijd (GCT; 25 minuten voor de start van de onbalansverrekeningsperiode waar de capaciteit voor gegund is) energiebiedingen kan wijzigen of intrekken, bestaat de mogelijkheid dat een BSP aan de 14:45 uur-verplichting voldoet, maar daarna alsnog de energiebiedingen wijzigt, de ingeboden capaciteit verlaagt of de energiebieding intrekt. De controle tijdens het fiat geeft dan ook een schijnzekerheid over het hebben van voldoende capaciteit in de energiebiedingen op het moment van uitvoering (de onbalansverrekeningsperiode). De deadline voor het insturen van energiebiedingen wordt gewijzigd naar de GCT van de onbalansverrekeningsperiode waarvoor capaciteit gegund is.

Aanleiding wijzigen boetebeding FRR
Om aan de verplichtingen rondom balancering te voldoen is TenneT afhankelijk van de BSP. Naast de verplichting voldoende FRR-capaciteit in te kopen en in real time accuraat te balanceren heeft TenneT ook verplichtingen in het kader van processen met de distributiesysteembeheerders en balanceringsverantwoordelijken. Hierbij zijn deadlines vastgelegd waar TenneT zich aan moet houden. Om te kunnen voldoen aan de verplichtingen en deadlines, is het van belang dat de BSP aan de eisen voor het leveren van de FRR-producten voldoet. Daarnaast is het boetebeding voor de FRR-producten niet geharmoniseerd. Dat komt de duidelijkheid voor de BSP's niet ten goede.

De doelstelling van dit codewijzigingsvoorstel is om boetes vast te leggen die de BSP's prikkels geven voor het accuraat leveren van de gevraagde balanceringscapaciteit en balanceringsenergie en correct deel te nemen aan de balanceringsprocessen. Dit zorgt ervoor dat TenneT kan voldoen aan de verplichtingen voor het herstellen van de frequentie alsmede aan verplichtingen in vervolgprocessen als de onbalansaanpassingen bij de balanceringsverantwoordelijke en afhandeling van de leveringen. De uitgangspunten voor de nieuwe, geharmoniseerde boetes zijn:
- het niet nakomen van een verplichting leidt tot een boete;
- de vergoeding van de dienst of levering wordt teruggevorderd;
- een deel van de boetes is afhankelijk van de (potentiële) vergoeding die ontvangen (kan) worden; en
- de boetes zijn proportioneel ten opzichte van de verplichting die niet is nagekomen.

Het niet nakomen van een verplichting leidt tot een boete
In de productspecificaties staat een aantal verplichtingen behorende bij het leveren van het FRR-product. Deze verplichtingen hebben betrekking op:
- de capaciteitsverplichting: indien een BSP in de capaciteitsveiling capaciteit gegund gekregen heeft, dienen voor het gegunde volume energiebiedingen ingestuurd te worden;

- de leververplichting: het insturen van energiebiedingen leidt tot een leververplichting indien de energiebieding wordt geactiveerd;
- de procesverplichting: elk FRR-product heeft procesverplichtingen, namelijk deadlines voor het insturen van informatie, rondom het sturen van informatie aan TenneT rondom het leveren van het FRR-product; en
- de beschikbaarheidsverplichting: in sommige processtappen zijn beschikbaarheidseisen over de bijbehorende IT opgenomen.

De vergoeding van de dienst wordt teruggedraaid
De vergoedingen voor de FRR-producten worden gedaan op basis van de gegunde capaciteit dan wel de gevraagde energie. Indien de capaciteitsverplichting dan wel de leververplichting niet wordt nagekomen zal de vergoeding voor respectievelijk de capaciteit of energie worden teruggevorderd voor het deel waarvoor niet aan de verplichting voldaan wordt. Hiermee wordt de terugvordering/niet betaalde vergoeding proportioneel ten opzichte van de verplichting die niet is nagekomen.

Indien een BSP de capaciteitsverplichting overgenomen heeft van een andere BSP dan is er geen vergoeding voor de BSP bekend bij TenneT. Er wordt dan ook geen vergoeding teruggevorderd dan wel niet uitbetaald.

Per onbalansverrekeningsperiode wordt bepaald wat de vergoeding is die teruggedraaid wordt.

Capaciteitsverplichting boetes afhankelijk van de vergoeding
Het boetebeding voor de capaciteitsverplichting is afhankelijk van de vergoeding die een BSP voor het uitvoeren van deze verplichting zou ontvangen. Aangezien de capaciteitsveilingen pay as bid zijn zal de vergoeding die teruggevorderd wordt op basis van die structuur worden bepaald. Indien een BSP geen energiebiedingen voor de gegunde capaciteit heeft ingestuurd, wordt de vergoeding teruggevorderd startend met de hoogste prijs van de gegunde capaciteit. Indien een BSP voor meerdere biedingen capaciteit gegund gekregen heeft en voor een hoger volume dan de bieding met de hoogste biedprijs geen energiebiedingen instuurt dan wordt voor het resterende deel van het volume de vergoeding op basis van de volgende bieding (met de op een na hoogste prijs) genomen. Gevolg is dat de boete proportioneel is ten opzichte van de vergoeding die de BSP kan ontvangen en van de verplichting die niet is nagekomen.

Indien een BSP de capaciteitsverplichting overgenomen heeft van een andere BSP, is er geen vergoeding voor de BSP bekend bij TenneT. Op dat moment wordt de boete 10% van het niet ingeboden volume vermenigvuldigd met de gemiddelde capaciteitsprijs voor de periode waarvoor niet is ingeboden. De boete wordt per onbalansverrekeningsperiode bepaald.

Leververplichting boetebeding
Een BSP stuurt TenneT energiebiedingen. Op basis van de energiebiedingen activeert TenneT biedingen van een BSP voor het leveren van balanceringsdiensten. Deze activeringen zijn noodzakelijk om onbalansen op te lossen. Tot de balanceringsenergie gate closure time (BE-GCT) kan een BSP-biedingen wijzigen of intrekken. Daarna ontstaat de leververplichting. Deze leververplichting wordt non-discriminatoir toegepast op zowel gecontracteerde als vrijwillige energiebiedingen (op basis van artikel 16, zevende lid van de GL EB).

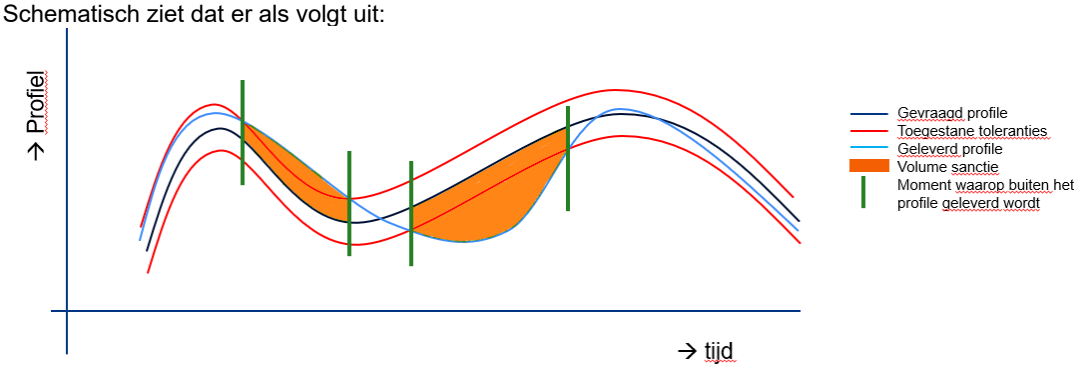
Voor de kwaliteit van balanceren is het van belang dat de BSP in overeenstemming met het leverprofiel levert. Ook meer leveren dan gevraagd heeft een negatieve impact op de balanceringskwaliteit. Dit komt terug in de toegestane toleranties.

Leververplichting boete afhankelijk van de verrekenprijs
De boetes voor de leververplichting zijn afhankelijk van de verrekenprijs en de niet geleverde energie van de geactiveerde biedingen van de betreffende BSP. De boete voor de leververplichting wordt bepaald op basis van de absolute verrekenprijs van de geactiveerde biedingen van een balanceringsdienstverlener. Hierbij is er een incentive voor de BSP om, in geval dat deze weet dat er niet geleverd kan worden, geen hoge biedprijzen in te sturen met de aanname dat deze bieding niet geactiveerd wordt. Dit geeft een incentive aan de BSP om energiebiedingen in te trekken (de capaciteitsverplichting boete zal lager zijn). Door het intrekken heeft TenneT een volledig en accuraat beeld van de beschikbare biedingen en een hoge mate van zekerheid dat deze ook geleverd kunnen worden. Daarnaast is de hoogte van de boete geharmoniseerd over de FRR-producten.

Door alleen dat deel wat niet of teveel geleverd is te sanctioneren, is de boete proportioneel ten opzichte van de verplichting die niet is nagekomen.
De boete wordt per onbalansverrekeningsperiode bepaald.

Bepaling van de leververplichting boete volume
Het volume voor de leververplichting boete wordt als volgt bepaald:
Indien de levering buiten het gevraagde profiel gedaan wordt, wordt de teveel dan wel te weinig geleverde energie bepaald ten opzichte van de gevraagde energie. Bij producten met een vermogensprofiel wordt dit gedaan nadat meer dan 10% van de vermogensmetingen buiten de toegestane toleranties zijn. Bij producten met een energieprofiel geldt dit indien meer dan één meting buiten de toegestane toleranties is.

Schematisch ziet dat er als volgt uit:

Deze methodiek combineert de controle op de hoeveelheid geleverde energie en het volgen van het gevraagde profiel door de BSP. Indien te vaak buiten het gevraagde profiel geleverd wordt, wijkt ook de geleverde energie af van de toegestane toleranties.

Voor de kwaliteit van de balanshandhaving is het van belang dat het gevraagde profiel geleverd wordt omdat in vervolgactiveringen rekening gehouden wordt met het gevraagde profiel. Indien het profiel niet of onvoldoende gevolgd wordt, heeft dit impact op de geactiveerde volumes en daarmee impact op de kwaliteit van de balanshandhaving. Daarnaast kunnen grote afwijkingen leiden tot ongunstigere onbalansprijzen voor balanceringsverantwoordelijken. Om dit te voorkomen is het dan ook van belang dat een BSP zowel met het gevraagde profiel als de gevraagde energie levert.
De volumebepaling wordt per onbalansverrekeningsperiode gedaan.

Boete voor het niet nakomen van de procesverplichting
Voor de verschillende FRR-producten zijn procesverplichtingen vastgelegd in de handboeken. Dit zijn

verplichte deadlines wanneer informatie aangeleverd dient te zijn aan TenneT. Deze deadlines zijn noodzakelijk om vervolgprocessen correct en tijdig uit te kunnen voeren.
De boete wordt per uitvoeringsdag bepaald.

Boete voor het niet nakomen van de beschikbaarheidsverplichting
Om de activeringen correct aan de BSP's te kunnen sturen is een beschikbaarheidsverplichting voor de real time informatie-uitwisseling gedefinieerd. Deze verplichting houdt in dat de real time informatie-uitwisseling beschikbaar dient te zijn op de momenten dat een bieding van een BSP geactiveerd kan worden (dus als de BSP-energiebiedingen heeft ingestuurd). Voor aFRR en het MARI-product worden de activeringen verstuurd ongeacht of de real time verbinding beschikbaar is of niet. Dit zal leiden tot het niet nakomen van de leververplichting en als zodanig worden gesanctioneerd. Voor het noodvermogenproduct wordt de activatie niet verstuurd. Daarom is hiervoor een aparte boete beschreven.
De boete wordt per uitvoeringsdag bepaald.

Vastlegging over de toegestane toleranties bij het leveren van FRR-producten
Op dit moment worden de toegestane toleranties alleen vastgelegd in de handboeken voor de FRR-producten. Daarnaast is geen proces afgesproken voor hoe deze toleranties kunnen wijzigen en de toegestane implementatietermijnen voor de nieuwe toleranties. In dit voorstel zullen niet de toegestane toleranties worden vastgelegd maar wordt wel aangegeven waar de toleranties worden vastgelegd. Daarnaast wordt opgenomen wat de implementatietermijn is om toleranties te wijzigen.

De toleranties worden niet vastgelegd omdat TenneT met de noodvermogen- en MARI-producten nog onvoldoende ervaring heeft om te bepalen welke toleranties acceptabel zijn voor een stabiel systeem. De toleranties kunnen daardoor op termijn nog wijzigen. Verder heeft TenneT last van onbalansschommelingen. Om deze onbalansschommelingen in te perken is het van belang dat de FRR-producten zo accuraat mogelijk geleverd worden. Op dit moment wordt nog onderzocht wat de optimale tolerantie is om de onbalansschommelingen te beperken. Het vastleggen van de toleranties in de Systeemcode zou, in geval deze tolerantie gewijzigd moet worden, tot een langere doorlooptijd leiden dan de zes maanden. Gevolg kan zijn dat deze nieuwe toleranties dan (te) laat opgelegd worden.

Oorzaak niet nakomen verplichting niet bij TenneT
Boetes worden alleen opgelegd indien de oorzaak van het niet nakomen van de verplichting aantoonbaar niet bij TenneT ligt. Indien een balanceringsdienstverlener de verplichting niet kan nakomen als gevolg van een fout bij TenneT, zal hier geen boete op volgen.

Gevolgen structurele boetes
Het niet nakomen van verplichtingen kan gevolgen hebben voor de kwaliteit van de balanshandhaving en de bijbehorende processen. Dit kan op zijn beurt gevolgen hebben voor balanceringsverantwoordelijken en distributiesysteembeheerders. Indien een BSP zijn verplichtingen structureel niet nakomt, zal de impact op de balanshandhaving en vervolgprocessen ook structureel zijn. Indien dit door TenneT geconstateerd wordt, zal de BSP hierop aangesproken worden. Dit zal dan gedaan worden gebruikmakend van de mogelijkheden die artikel 10.49 van de Systeemcode biedt. Indien door de BSP geen verbeteringen worden getoond, kan dit leiden tot het intrekken van de prekwalificatie voor het betreffende FRR-product.

Het tijdelijk opschorten van een prekwalificatie voor een product.
TenneT dient te voorkomen dat het (verzoek tot) leveren van een FRR-product leidt tot (financiële) schade aan het systeem dan wel bij marktpartijen. Dit zal blijken uit de verificatie van levering als het (niet) leveren van een FRR-product direct impact heeft op de balanskwaliteit dan wel een

balanceringsenergieprijs opdrijvend effect heeft. Dit is het geval indien een BSP gedurende een onbalansverrekeningsperiode meer dan 50% van de gevraagde energie niet geleverd heeft. Indien een BSP op twee aansluitende uitvoeringsdagen meer dan drie aaneengesloten onbalansverrekeningsperiodes meer dan 50% van de gevraagde energie niet geleverd heeft, wordt de prekwalificatie tijdelijk opgeschort. Indien dit geconstateerd wordt, zal TenneT contact opnemen met de BSP en de prekwalificatie voor het betreffende FRR-product opschorten totdat de BSP op een gecontroleerde manier, gebruikmakend van het prekwalificatieproces, heeft aangetoond dat deze aan de producteisen kan voldoen.

Alternatieven voor (onderdelen van) het codewijzigingsvoorstel

Boetes op basis van de biedprijs

Voor het niet nakomen van de leververplichting en het vermogensprofiel is als alternatief voor de boete overwogen de boete te relateren aan de biedprijs. Dit geeft een BSP de incentive om niet met te hoge prijzen in te bieden. Dit zou een incentive kunnen geven om heel laag in te bieden waardoor de boete op het niet nakomen van de leververplichting lager wordt dan het niet nakomen van de capaciteitsverplichting wat tot onzekerheid voor TenneT over het leveren kan leiden.

Een ander overwogen alternatief is om de boete te relateren aan de laagste biedprijs van de geactiveerde biedingen van een balanceringsdienstverlener. Dit geeft een incentive om één hele kleine energiebieding met een lage of 0 prijs in te sturen ter voorkoming van boetes. Dit is niet wenselijk aangezien het uitgangspunt altijd is dat de balanceringsenergieprijs de prijs van energie moet reflecteren.

Niet nakomen procesverplichtingen

Hierbij zijn meerdere alternatieven overwogen:

- boete per deadline die niet gehaald is;
- boete nadat in een periode een minimaal aantal deadlines niet gehaald zijn.

In het uiteindelijke voorstel is gekozen om één administratieve vergoeding per uitvoeringsdag op te leggen en deze te maximeren tot tien uitvoeringsdagen. Dit voorkomt het onnodig hoog oplopen van de administratieve vergoeding en, in geval de balanceringsdienstverlener gedurende één uitvoeringsdag de informatie niet op tijd kan insturen, dat er meerdere administratieve vergoedingen worden opgelegd.

Redactionele aanpassingen

Tijdens het opstellen van dit codewijzigingsvoorstel zijn onjuiste datums geconstateerd in de begrippencode van de GL SO en GL EB. Deze redactionele aanpassingen zijn tevens opgenomen in bijlage 1.

Samenhang met andere codewijzigingsdossiers

Er is geen sprake van samenhang met andere, thans lopende, codewijzigingsdossiers.

Toetsing aan artikel 3.121 van de Energiewet

Dit voorstel draagt bij aan het belang van het betrouwbaar functioneren van de elektriciteitsvoorziening (onderdeel b), de bevordering van het doelmatig handelen van marktdeelnemers en balanceringsverantwoordelijken (onderdeel d) en een objectieve, transparante en niet-discriminatoire handhaving van de balans op het transmissiesysteem op een wijze die de kosten weerspiegelt (onderdeel f).

Gevolgde procedure
Het voorstel is vastgesteld als voorstel van de gezamenlijke systeembeheerders, als bedoeld in artikel 3.120, eerste lid, van de Energiewet, door de Taakgroep Regulering van de vereniging Netbeheer Nederland op 13 augustus 2026.

Het overleg met representatieve organisaties van partijen op de elektriciteitsmarkt, als bedoeld in artikel 3.120, tweede lid, van de Energiewet, heeft plaatsgevonden in de bijeenkomst van het Gebruikersplatform elektriciteits- en gasnetten, gehouden op 10 september 2026. Het op dit voorstel betrekking hebbende deel van het verslag van de bijeenkomst van 10 september 2026 is als bijlage 2 bijgevoegd.

Voorafgaand aan de bespreking in het Gebruikersplatform elektriciteits- en gasnetten heeft TenneT over dit voorstel overeenkomstig artikel 10 van de GL EB een openbare raadpleging gehouden in de periode van 10 augustus 2026 tot en met 10 september 2026.

Uit het gehouden overleg met de representatieve organisaties van partijen op de elektriciteitsmarkt zijn twee punten besproken die tot een aanpassing van het voorstel hebben geleid:

- Het overleggen van de aanstaande wijzigingen in de toleranties. Gedurende het GEN is aangegeven dat, op het moment dat TenneT voornemens is de toleranties te wijzigen, dit te zullen overleggen. Hiervoor is in artikel 10.52 van de Systeemcode een nieuw tweede lid toegevoegd.
- Het intrekken van de prekwalificatie bij zeer slecht leveren dankzij één incident. Gedurende het GEN is aangegeven dat één incident kan leiden tot een situatie waardoor de prekwalificatie wordt ingetrokken op basis van artikel 10.49, eerste lid, onder d, van de Systeemcode. De situatie is dat het incident start voor de laatste 3 onbalansverrekenperiodes van de ene uitvoeringsdag en doorloopt in minimaal de eerste 3 onbalansverrekenperiodes van de volgende uitvoeringsdag. Aangezien deze situatie voortvloeit uit één incident erkent, TenneT deze situatie niet een aanleiding voor het intrekken van de prekwalificatie is. De uitzondering is opgenomen in het artikel 10.49, eerste lid, onder d, van de Systeemcode. Ondanks dat deze uitzondering gemaakt wordt, verwacht TenneT van de balanceringsdienstverlener dat deze zijn processen zodanig inricht dat deze situatie niet voorkomt, omdat de balanceringsdienstverlener de energiebiedingen voor, in ieder geval, de eerste onbalansverrekenperiodes in de nieuwe uitvoeringsdag intrekt.

Besluitvorming en inwerkingtreding
Gezien de noodzakelijke implementatietermijn is spoedige besluitvorming over dit voorstel gewenst. Het verzoek is om de inwerkingtredingsdatum van 1 februari 2028 in het besluit op te nemen.

Uiteraard zijn wij desgewenst graag bereid tot een nadere toelichting op het voorstel. U kunt daartoe contact opnemen met de heer [redacted] van ons bureau (gegevens zie briefhoofd).

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]
Directeur Beleid & Communicatie

[21-02-2026] 666112

Systeemcode elektriciteit 2026

(.....)

[21-02-2026] 666112
{01-07-2026} 666117
{09-07-2026} 678523
[12-10-2026] voorstel 2228

Artikel 9.42

verminderd het bepaalde in artikel 9.1, derde lid, stellen aangeslotenen, niet zijnde systeembeheerders, en groepen van aangeslotenen die een groepstrans-portovereenkomst hebben afgesloten, met een gecontracteerd transportvermogen voor afname ~~of~~ en voor invoeding van meer dan 60 MW uiterlijk voor de gate-sluitingstijd voor de balanceringsenergie, bedoeld in artikel 10.44, tweede lid, ~~dagelijks~~het vermogen dat minder kan worden afgenomen, respectievelijk meer of minder kan worden ingevoed in de betreffende onbalansverrekeningsperiode, ter beschikking aan de transmissiesysteembeheerder door middel van het aanwijzen van een balanceringsdienstverlener, of in het geval van groepen aangeslotenen die een groepstransportovereenkomst hebben afgesloten één of meerdere balanceringsdienstverleners, om biedingen voor balanceringsenergie uit automatische frequentieherstelreserves of noodvermogen in te dienen.

(.....)

[21-02-2026] 666112
[12-10-2026] voorstel 2228

Artikel 10.44

1. ~~De overeenkomstig artikel 9.42 aangewezen balanceringsdienstverleners, en balanceringsdienstverleners met een biedplicht op grond van een overeenkomst voor balanceringscapaciteit, sturen dagelijks, voor 14:45 uur, biedingen balanceringsenergie in.~~
   Op de gate-sluitingstijd voor balanceringsenergie hebben de balanceringsdienstverleners met een capaciteitsverplichting op grond van een overeenkomst voor balanceringscapaciteit biedingen balanceringsenergie ingestuurd die de transmissiesysteembeheerder in kan zetten voor de balanshandhaving voor minimaal de capaciteit uit de capaciteitsverplichting.
2. Alle balanceringsdienstverleners kunnen tot aan de gate-sluitingstijd voor balanceringsenergie, zijnde vijfentwintig minuten voorafgaand aan de onbalansverrekeningsperiode, voor de desbetreffende onbalansverrekeningsperiode biedingen balanceringsenergie indienen, alsook de omvang en de prijs van een ingediende bieding aanpassen en eerder ingediende biedingen intrekken.
3. Biedingen balanceringsenergie kunnen niet voorafgaand aan de gate-sluitingstijd voor balanceringsenergie worden ingezet.
4. Alle balanceringsdienstverleners dienen biedingen balanceringsenergie in conform door de transmissiesysteembeheerder vast te stellen procedures en specificaties.
5. De transmissiesysteembeheerder stelt de balanceringsdienstverlener op de hoogte van ontvangst van de bieding.
6. De transmissiesysteembeheerder informeert een balanceringsverantwoordelijke over de opname van een allocatiepunt, waarover hij balanceringsverantwoordelijkheid uitoefent, in een portfolio waarmee een balanceringsdienstverlener een bieding balanceringsenergie kan indienen.

(.....)

[21-02-2026] 666112
[12-10-2026] voorstel 2228

Artikel 10.49

1. De transmissiesysteembeheerder kan de prekwalificatie van een balanceringsdienstverlener voor de levering van een bepaald balanceringsproduct intrekken, onverminderd de resterende geldigheidsduur van de prekwalificatie van de desbetreffende reserveleverende eenheden of reserveleverende groepen, bedoeld in artikel 155 of 159 van Verordening (EU) 2017/1485 (GL SO), indien:
   a. de balanceringsdienstverlener het desbetreffende balanceringsproduct niet volgens specificatie levert en overleg hieromtrent tussen de transmissiesysteembeheerder en de balanceringsdienstverlener niet binnen drie maanden na de eerste melding van transmissiesysteembeheerder van de foutieve levering tot verbetering bij de balanceringsdienstverlener leidt, zodat het desbetreffende product alsnog overeenkomstig de specificatie wordt geleverd;
   b. de balanceringsdienstverlener op grond van artikel 12.32, tweede lid, voor de levering van het desbetreffende balanceringsproduct de toegang geweigerd is tot het centrale communicatiesysteem als bedoeld in artikel 12.31, eerste lid; ~~of~~
   c. de balanceringsdienstverlener niet meer beschikt over één of meer reserveleverende eenheden of reserveleverende groepen voor de levering van het desbetreffende balanceringsproduct overeenkomstig de van toepassing zijnde productspecificaties die met succes het prekwalificatieproces, bedoeld in artikel 155 of 159 van Verordening (EU) 2017/1485 (GL SO) hebben doorlopen en er binnen zes maanden na deze constatering geen nieuwe reserveleverende eenheid of reserveleverende groep ter prekwalificatie wordt aangeboden~~.~~;
   d. de balanceringsdienstverlener op twee aaneengesloten uitvoeringsdagen voor drie of meer aaneengesloten onbalansverrekeningsperiodes gedurende de uitvoeringsdagen minder dan 50% van de gevraagde energie geleverd heeft., tenzij de drie of meer aaneengesloten onbalansverrekeningsperiodes aansluitend doorlopen in beide uitvoeringsdagen.
2. De prekwalificatie van een balanceringsdienstverlener voor de levering van een bepaald balanceringsproduct wordt ingetrokken met ingang van de datum waarop de transmissiesysteembeheerder hiertoe overeenkomstig het eerste lid besluit.

3. Wanneer de prekwalificatie van een balanceringsdienstverlener voor de levering van een bepaald balanceringsproduct is ingetrokken, meldt de transmissiesysteembeheerder dit per direct aan de balanceringsdienstverlener.

~~3.~~4. Wanneer de prekwalificatie van een balanceringsdienstverlener voor de levering van een bepaald balanceringsproduct is ingetrokken, schrijft de transmissiesysteembeheerder de desbetreffende balanceringsdienstverlener onverwijld uit het balanceringsdienstverlenersregister uit voor de levering van het desbetreffende balanceringsproduct.

5. Indien de prekwalificatie van een balanceringsdienstverlener voor de levering van een bepaald balanceringsproduct wordt ingetrokken op basis van het eerste lid, onderdeel d, heeft de balanceringsdienstverlener de mogelijkheid om door middel van het doorlopen van dat deel van het prekwalificatieproces overeenkomstig artikel 10.43, vijfde lid, voor het betreffende balanceringsproduct aan te tonen dat conform kwaliteit geleverd kan worden.

(.....)

[21-02-2026] 666112
[12-10-2026] voorstel 2228

Artikel 10.51

1. Bij het niet nakomen van de capaciteitsverplichting of leververplichting door de balanceringsdienstverleners zal, indien het deel van de capaciteitsverplichting dan wel leververplichting dat niet is nagekomen groter is dan de toegestane tolerantie van de ondergrens, de vergoeding voor dat deel van de verplichting dat niet is nagekomen niet uitgekeerd dan wel teruggevorderd worden.
2. Bij het niet nakomen van de capaciteitsverplichting door de balanceringsdienstverleners zal een boete worden opgelegd:
   a. indien de balanceringsdienstverlener de verplichting niet nakomt naar aanleiding van gegunde capaciteit in de capaciteitsveiling zijnde 10% van de in het eerste lid bepaalde vergoeding; of
   b. indien de balanceringsdienstverlener de verplichting van een andere balanceringsdienstverlener heeft overgenomen zijnde 10% van het niet ingeboden capaciteitsvolume vermenigvuldigd met de gemiddelde capaciteitsprijs geldende in de periode waarvoor niet is ingeboden.
3. Bij het niet nakomen van de leververplichting voor opregelende balanceringsenergie door de balanceringsdienstverleners zal, indien de afwijking van het gevraagde profiel meer is dan de toegestane toleranties, een boete worden opgelegd zijnde het verschil tussen de geleverde energie en de gevraagde energie vermenigvuldigd met 10% van de absolute waarde van de verrekenprijs.
4. Bij het niet nakomen van de leververplichting voor afregelende balanceringsenergie door de balanceringsdienstverleners zal, indien de afwijking van het gevraagde profiel meer is dan de toegestane toleranties, een boete worden opgelegd zijnde het verschil tussen de geleverde energie en de gevraagde energie vermenigvuldigd met 10% van de absolute waarde van de verrekenprijs.
5. Bij het niet nakomen van de procesverplichtingen, niet zijnde de IT-beschikbaarheidsverplichting, wel zijnde de definitieve informatie insturen voor de procesdeadlines, bestaat de boete uit een administratieve vergoeding per uitvoeringsdag van € 250,–.
6. Bij het niet nakomen van de beschikbaarheidsverplichting voor de real-time IT-verbinding door de balanceringsdienstverlener wordt de boete als volgt:
   a. indien een activatie-signaal is verstuurd aan de balanceringsdienstverlener komt de boete voort uit het niet nakomen van de leververplichting, bedoeld in het eerste lid, derde lid en/of vierde lid; of
   b. indien een activatie-signaal niet is verstuurd aan de balanceringsdienstverlener, is de boete € 100,– per onbalansverrekeningsperiode waarvoor de niet-beschikbaarheid voor meer dan 10% van de tijd is vastgesteld, gemaximeerd tot € 1.000,– per uitvoeringsdag.
7. De boetes als gevolg van de capaciteitsverplichting, bedoeld in het tweede lid, de leververplichting, bedoeld in het derde lid, en de beschikbaarheidsverplichting, bedoeld in het vijfde lid, worden per onbalansverrekeningsperiode vastgesteld.
8. Boetes worden alleen opgelegd indien de fout aantoonbaar niet bij de transmissiesysteembeheerder ligt.
9. De boetes zoals beschreven in het tweede tot en met het zesde lid worden door de transmissiesysteembeheerder opgelegd aan de balanceringsdienstverlener en dienen door de balanceringsdienstverlener aan de transmissiesysteembeheerder betaald te worden.
10. Indien geconstateerd wordt dat een balanceringsdienstverlener structureel boetes ontvangt, zal de transmissiesysteembeheerder in overleg treden met de balanceringsdienstverlener om tot verbeteringen te komen conform artikel 10.49, eerste lid.

[21-02-2026] 666112
[12-10-2026] voorstel 2228

Artikel 10.52

1. De toegestane toleranties per verplichting beschreven in artikel 10.51 zijn, indien van toepassing, vastgelegd in het handboek van het betreffende balanceringsproduct.
2. Indien de transmissiesysteembeheerder voornemens is om de toegestane toleranties, bedoeld in het eerste lid, te wijzigen, worden de beoogde wijzigingen eerst overlegd met de balanceringsdienstverleners
3. De wijzigingen in de toegestane toleranties die zijn vastgesteld na het overleg, bedoeld in het tweede lid, worden ten minste zes maanden voorafgaand aan de inwerkingtredingsdatum door de transmissiesysteembeheerder aan de balanceringsdienstverleners gecommuniceerd.

[21-02-2026] 666112	**Begrippencode elektriciteit 2026**
	(.....)
[12-10-2026] voorstel 2228	Verordening (EU) 2017/2195 (GL EB): Verordening (EU) 2017/2195 van de Commissie van ~~28~~ 23 november 2017 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende elektriciteitsbalancering; Verordening (EU) 2017/2196 (NC ER): Verordening (EU) 2017/2196 van de Commissie van ~~28~~ 24 november 2017 tot vaststelling van netcode voor de noodtoestand en het herstel van het elektriciteitsnet;
	(.....)

Van Gebruikersplatform Elektriciteits- en Gastransportnetten (GEN)
Datum 10 september 2026
Locatie ZZIIN, Bezuidenhoutseweg 27-29, Den Haag // MS Teams

Voorzitter Secretaris	[redacted] [redacted]
	Namens de representatieve organisaties: Energie-Nederland [redacted] VEMW [redacted] [redacted] * Energie Samen [redacted] * ESNL [redacted] * DDA [redacted] * Glastuinbouw Nederland [redacted] * *Namens de gezamenlijke systeembeheerders:* NBNL [redacted] TenneT [redacted] [redacted] * Alliander [redacted] *# Stedin [redacted] *# Verslag: [redacted] (Notuleerservice Nederland) * digitaal aanwezig # aanwezig bij agendapunt 4

3. BR-2026-2228 Codewijzigingsvoorstel harmonisering geharmoniseerde boetebeding FRR-producten (TenneT-only)

TenneT licht toe wat de aanleiding is geweest voor het codewijzigingsvoorstel. Op dit moment zijn er binnen TenneT drie verschillende FRR-producten: aFRR, noodvermogen en het MARI-product. Die hebben alle drie hun eigen sanctieregime. TenneT zou dat heel graag willen harmoniseren. TenneT zou dat willen doen op basis van de verplichtingen die in de product requirements zijn opgeschreven. De eventuele sancties die uit het niet nakomen voortvloeien, zijn in het voorstel proportioneel gemaakt ten opzichte van de fout die er gemaakt is. Dit maakt het voor alle partijen transparanter hoe er gesanctioneerd wordt. In het verleden is ervoor gekozen om die sanctionering in de

productvoorwaardes op te nemen, maar omdat het formeel, volgens de GL EB, onder de balanceringsterms en -conditions voor BSP's valt, is dit nu in deze codewijziging gegoten.

Geconstateerd was dat er twee wijzigingen uit andere codewijzigingsvoorstellen per ongeluk nog niet waren opgenomen. Die staan nu alsnog opgenomen in dit codewijzigingsvoorstel.

De **gezamenlijke systeembeheerders** merken op dat dit over twee besluiten gaat die begin juli genomen zijn. Het werd toevallig ontdekt en kan nu dus hersteld worden. Het betrof ten eerste de verzamelwijzigingen van afgelopen voorjaar.

TenneT licht toe dat het tweede betrekking heeft op artikel 9.42. Bij de laatste regel over frequentieherstelreserve had moeten staan: 'of noodvermogen'.

VEMW bedankt TenneT voor de toelichting. VEMW staat positief tegenover de harmonisatie. Het maakt de verschillen tussen de BSP's kleiner en het wordt transparanter. Voor gebruikers is dat alleen maar positief.

TenneT bedankt VEMW voor deze positieve feedback.

Energie-Nederland bedankt TenneT voor de toelichting en de discussies die hierover hebben plaatsgevonden. Energie-Nederland wil graag een aantal vragen stellen.

Energie-Nederland observeert, in wat bredere zin, onder meer bijvoorbeeld bij de discussie over de GROP, dat er soms meer nadruk komt te liggen op sanctioneren en wat minder op handhaven. Maar ook het handhaven is wat Energie-Nederland betreft heel belangrijk. Op het moment dat er geconstateerd wordt dat er iets niet helemaal goed gaat, moet daar proactief achteraan worden gegaan. Energie-Nederland roept daarom op: vergeet het handhaven van regels niet, los van of daar een sanctie op ligt.

TenneT geeft aan dat er in elk geval vanuit de balanceringsdiensten voor wordt gezorgd dat, voordat er überhaupt sancties worden opgelegd, de constateringen eerst gemeld worden aan de BSP's, die daar vervolgens ook op kunnen reageren.

Energie-Nederland geeft aan dat een goede zaak te vinden. Blijft dat ook zo als straks de harmonisatie gerealiseerd is?

TenneT licht toe dat dat inderdaad het geval is. Sterker nog: TenneT is op dit moment heel druk bezig om de monitorsresultaten op D+1 al terug te koppelen aan de partijen. De verwachting is dat dat eind 2027 voor de producten vanuit de balanceringen het geval zijn.

Energie-Nederland denkt dat dat een goede ontwikkeling is.

Energie-Nederland zag in het voorstel niet terug dat er onderscheid gemaakt wordt tussen onderlevering en overlevering. Daar zou een andere tolerantie voor gelden. Kan TenneT aangeven of dat er inderdaad niet in staat? Energie-Nederland meent namelijk dat dit wel besproken was.

TenneT bevestigt dat daar inderdaad een verschillende tolerantiewijze voor geldt. Het is niet terug te vinden in het document, omdat in het voorstel niet de toleranties zelf staan opgenomen. In plaats daarvan is wel het nieuwe artikel 10.52 opgenomen. Daarin staat duidelijk aangegeven waar de toleranties opgeschreven zullen worden en dat als ze wijzigen er minimaal een periode van zes maanden geldt voordat ze ook daadwerkelijk zullen worden gehandhaafd.

Energie-Nederland stelt voor om een zin op te nemen over die asymmetrie in het voorstel. Of is dit iets wat in de toekomst mogelijk gaat veranderen?

TenneT antwoordt dat daar op dit moment nog geen reden voor is.
Vanwege het feit dat TenneT in het verleden gezien heeft dat de toleranties bij vernieuwingen van de producten nog wel eens worden aangepast, zijn ze nu niet opgenomen in het codewijzigingsvoorstel, alleen in de productvoorwaardes. TenneT is er op zich niet op tegen om ze in de code op te nemen, als de toleranties langere tijd stabieler zijn.

Energie-Nederland geeft aan het fijn te vinden als dit goed wordt opgenomen in het GEN-verslag, dat dus aangegeven is dat het de intentie is om voorlopig een asymmetrie te hanteren. Dat is voor dit moment voldoende.

Een ander punt van zorg dat Energie-Nederland vernam van haar leden betreft de rechtswaarborgen die aan de tolerantiewijzigingen gekoppeld zijn. Dit is nog wat versterkt door de situatie van de regelsnelheidsbeperking en de nieuwe interpretatie daarvan. De leden van Energie-Nederland vragen zich af welke waarborgen er zijn als de tolerantie wordt herzien.

TenneT licht toe met artikel 10.52 gepoogd te hebben ervoor te zorgen dat er juist meer zekerheid wordt gegeven indien er wijzigingen zijn, wat dan de doorlooptijd is waarbinnen zij moeten voldoen aan de eventueel gewijzigde toleranties. TenneT vraagt naar welke waarborgen Energie-Nederland precies op zoek is.

Energie-Nederland licht toe dat wat nu opgenomen is specifiek gaat over de implementatietermijn. Energie-Nederland zou het goed vinden als ook wat meer informatie wordt opgenomen over het wijzigingsproces, of een consultatie daar wel of niet een onderdeel van is en of er bijvoorbeeld een bepaalde drempel is waarboven de toleranties herzien worden.

TenneT geeft aan dat de toleranties in het verleden zijn aangepast. De BSP's zijn daar toen niet bij geconsulteerd, maar TenneT heeft hen toen wel een implementatietermijn gegeven. Dat was toentertijd voldoende. Dat werd gedaan toen de asymmetrische toleranties werden geïntroduceerd voor het aFRR-product.

ESNL heeft naar aanleiding hiervan een vraag. Als een BSP-systeem even 'de hik heeft', dan wordt er nog weleens 'ingehaald'. Dat wordt nu misschien bemoeilijkt door ramp rate-limieten, waardoor er, als het ene probleem wordt opgelost weer een nieuw probleem gecreëerd wordt. Het is belangrijk dat dat wel mogelijk gemaakt moet blijven worden voor aFRR-assets.

TenneT licht toe dat die overweging meegenomen wordt in de discussie rond de regelsnelheid.

ESNL geeft aan dat als daar uitkomt dat die ruimte er niet is het sanctioneringsregime ervoor zal zorgen dat er voorzichtig wordt omgegaan met het aanbieden van flexibiliteit, wat de prijzen zal opdrijven.

TenneT licht toe op dit moment dan ook niet van plan te zijn om die beperkingen op te leggen op het moment dat assets aFRR leveren.

Energie-Nederland geeft nogmaals aan graag meer informatie te willen hebben over hoe het wijzigingsproces eruitziet en hoe een consultatie plaatsvindt. En of er een bepaalde ondergrens is waarbij een tolerantie herzien wordt of dat aangegeven kan worden aan welke voorwaarden voldaan moet worden om een tolerantieherziening te triggeren.

TenneT geeft aan dat er op dit moment geen harde voorwaarden zijn op basis waarvan er nog eens naar de toleranties moet worden gekeken. TenneT ziet daarnaast ook geen reden om de toleranties op korte termijn te wijzigen. TenneT stelt voor om zolang de toleranties nog in de handboeken staan een extra lid aan artikel 10.52 toe te voegen waarin staat dat voorafgaand aan de startperiode van de transitie een consultatie zal worden gedaan.

Energie-Nederland geeft aan dat een welkome aanvulling te vinden.
Door het buiten de code te houden en het in de handboeken op te nemen, zou het gevoel gevoed kunnen worden dat ze vaker en sneller gewijzigd zullen worden.

TenneT antwoordt dat dat absoluut niet de intentie is.
Zodra de toleranties in de netcode worden opgenomen, zit er automatisch een consultatieverplichting bij dus dan zou het extra lid weer kunnen vervallen.

De **gezamenlijke systeembeheerders** checken of TenneT eigenlijk zegt: zolang de toleranties niet in de systeemcode staan, spreken we af dat als de wens er is ze te wijzigen de BSP's op enige manier geconsulteerd zullen worden en op het moment dat ze in de toekomst wel in de systeemcode worden opgenomen dan komen zij automatisch aan tafel, want dat moet bij elke systeemcodewijziging.

TenneT bevestigt dat. Er zal dus een lid worden toegevoegd waarin wordt aangegeven dat de nieuwe toleranties voorafgaand aan de implementatietermijn geconsulteerd worden met de betrokken partijen.

ESNL zou graag in de notulen opgenomen willen zien dat als de bandbreedtes en de regels vanuit de systeemcode als geheel onredelijke bezwaren opleveren daar op een redelijke manier mee omgegaan zou moeten worden, met een coulanceregeling. ESNL hoopt dat die intentie met elkaar uitgesproken kan worden. Dan kan iedereen zich daaraan committeren.

TenneT geeft aan even te willen laten bezinken wat ESNL precies zei en vraagt of ESNL het verzoek nog eens wil herhalen.

ESNL geeft aan graag te willen bereiken dat er niet gewacht wordt totdat er duidelijkheid komt over de regelsnelheidbeperkingen en hoe die er in de praktijk uit gaan zien en dat te doen vanuit een redelijkheidsbeginsel: als blijkt dat wat vandaag besloten wordt, inclusief wat erin staat over de

regelsnelheid, verkeerd uitpakt, zou TenneT niet onnodig hard in de wedstrijd moeten zitten, maar er op een pragmatische manier naar moeten kijken.
ESNL is van mening dat er wel een klap kan worden gegeven op het stuk dat voorligt.

TenneT wil daaraan toevoegen dat op het moment dat met elkaar geconstateerd wordt dat wat uit de regelsnelheid komt impact heeft op dit, dit moet worden herzien. TenneT geeft aan dus nog een stapje verder te willen gaan. TenneT heeft er alle vertrouwen in dat het goed komt.

ESNL heeft dat vertrouwen ook, maar vindt het ook fijn het terug te kunnen lezen in de notulen.

De **gezamenlijke systeembeheerders** checken of het gaat om 'geen sancties op het gebied van regelsnelheid'. Zoals ESNL het aanvankelijk formuleerde leek het een beetje op vragen om een blanco cheque om elk onwelgevallig artikel uit de regelgeving te kunnen negeren.

ESNL bevestigt inderdaad specifiek te hebben gedoeld op de regelsnelheid in combinatie met het sanctioneren.

De **gezamenlijke systeembeheerders** geven aan het er in dat geval mee eens te zijn.

TenneT kan hierin meegaan.

Energie-Nederland heeft nog een vraag over de vermelde 10 procent. Energie-Nederland meent dat dit eerder al eens besproken is en dat was afgesproken dat daar nog een extra toelichting over zou worden opgenomen. Het gaat dus om 10 procent van de vermogensmetingen buiten de toegestane toleranties. Voor welke tijdsspanne was dit? Energie-Nederland meent dat dit ook was aangekaart tijdens een van de iGEN-besprekingen.

TenneT geeft aan dat dat klopt en verwijst naar artikel 10.51 lid 7. En in de toelichting is per boetebeding aangegeven of het per uitvoeringsdag of per onbalansverrekeningsperiode wordt vastgesteld.

Energie-Nederland antwoordt dat het helder is.

De meeste zorgen van de leden van Energie-Nederland gaan over de prekwalificatie en het tijdelijk opschorten daarvan, over welke handelingen TenneT op zo'n moment verricht om ervoor te zorgen dat er zo snel mogelijk weer gekwalificeerd kan zijn en onder welke voorwaarden de prekwalificatie kan worden opgeschort. Op zich staat dat er duidelijk in. Als er echter sprake is van één keer drie kwartier, wat in de nacht natuurlijk zou kunnen gebeuren, zou je al meteen de prekwalificatie verliezen. Daar zijn wel zorgen over.

TenneT antwoordt dat dat ook niet kan door hoe het op dit moment staat verwoord in de tekst. Er staat nu "indien de balanceringsdienstverlener op twee aaneengesloten uitvoeringsdagen voor drie of meer aaneengesloten onbalansverrekeningsperiodes minder dan 50 procent van de gevraagde energie geleverd heeft". Het is bewust op deze manier benoemd, om te voorkomen dat als het op één dag gebeurt meteen de prekwalificatie wordt ingetrokken. Het gaat bovendien om minder dan

50 procent dan wat gevraagd is. Het is dan dus niet ‘een beetje fout’, maar echt een behoorlijke afwijking ten opzichte van wat TenneT vraagt.

Energie-Nederland vraagt wat er gebeurt als het voorkomt in de nacht van zaterdag op zondag. En vervolgens wederom in de nacht van zondag op maandag. Is er dan voldoende handelingsperspectief?

TenneT geeft aan niet helemaal in de processen van de BSP’s te kunnen kijken, maar in de beleving van TenneT is het zo dat, als het in de nacht van zondag op maandag voor het eerst voorkomt, er de hele maandag is om ervoor te zorgen dat er ofwel geen verplichtingen zijn om te leveren danwel om het op te lossen.

Energie-Nederland heeft van meerdere kanten signalen vernomen dat er zorgen over zijn dat dat, zeker bij geautomatiseerde systemen, tot problemen kan leiden. Energie-Nederland kan de details even opzoeken en die doorgeven aan TenneT.

De **gezamenlijke systeembeheerders** geven aan dat het vangnet is dat het twee opeenvolgende dagen moet zijn.

De gezamenlijke systeembeheerders vragen of het Energie-Nederland lukt die aanvullende informatie te kunnen verstrekken binnen de reactietermijn op het verslag.

Energie-Nederland geeft aan dat te zullen proberen.

ESNL heeft een aanvullende opmerking. Als je er een hele dag uitligt en daarna drie uur dan kwalificeer je je al voor deze norm. Een incentive kan gerust zes ISP’s duren, anderhalf uur. Als die precies over de ‘datumgrens’ loopt, bijvoorbeeld drie kwartier voor middernacht en drie kwartier na middernacht, dan zou je er dus al uitvallen terwijl het eigenlijk één relatief mild incident is.

Energie-Nederland vindt dit een goed voorbeeld.

TenneT geeft aan dit goed te begrijpen en had daar nog niet op die manier naar gekeken.

ESNL geeft aan zich te kunnen voorstellen dat hierin nog niet was voorzien.

TenneT licht toe dat de doelstelling van de sanctionering altijd is geweest dat het een incentive voor de BSP’s moet zijn om de energiebiedingen in te trekken. Daarom is de sanctionering proportioneel gemaakt. De sanctionering op de energiebiedingen, het niet leveren daarvan, is ook hoger dan de sanctionering op het niet nakomen van de capaciteitsverplichting. TenneT heeft geprobeerd om de incentive bij de BSP’s zodanig neer te leggen dat ze zeggen: wij kunnen niet leveren, dus trekken wij onze energiebiedingen in. Met als gevolg dat zij de capaciteitssanctie kunnen krijgen. Maar die is veel lager dan dat ze anders zouden krijgen. Op die manier is dus geprobeerd om het proportioneel te laten zijn.
Stel dat het in de nacht van zondag op maandag gebeurt en de partij zou voor dinsdag toch capaciteit gegund hebben gekregen dan heeft de partij de hele dag, tot 23.00 uur, om die capaciteit over te dragen aan andere BSP’s en daarmee kan hij voorkomen dat hij onnodig met sancties te maken krijgt.

ESNL geeft aan dat dit redelijk klinkt.

Energie-Nederland zal checken of er ook nog andere, vergelijkbare cases zijn, naast de casus die ESNL benoemde.

TenneT geeft ten aanzien van de casus van drie aaneengesloten ISP's op zondagnacht en aansluitend de eerste drie kwartier van maandagnacht aan te willen bekijken hoe de tekst daarop kan worden aangepast.

ESNL kan zich voorstellen dat als het echt een groter incident is dat twaalf uur achter elkaar voortduurt en daarna de volgende dag doorloopt het logisch is.

TenneT geeft aan in een dergelijke situatie te hopen dat de BSP op een gegeven moment zegt: het duurt zo lang, ik trek mijn energiebieding in.
Het zit wat TenneT betreft echt op de aaneengeslotenheid. TenneT zal daarnaar kijken.

De **gezamenlijke systeembeheerders** vragen TenneT of het mogelijk is dit binnen twee weken te realiseren en tijdig met elkaar te delen.

TenneT geeft aan ervan uit te gaan dat dat uiterlijk maandag 14 september moet lukken.

De **voorzitter** vat samen: TenneT heeft de intentie om hier op zeer korte termijn op terug te komen en de tekst iets aan te passen.

Energie-Nederland geeft aan, los van de gemaakte punten, steun te kunnen uitspreken voor dit codewijzigingsvoorstel.

ESNL vindt het een goed voorstel. Fijn dat TenneT nog een aantal punten mee wil nemen voordat het naar ACM gaat.

De **voorzitter** concludeert dat de bespreking van dit agendapunt kan worden afgesloten. Hier en daar worden er wat acties ondernomen. Ze stelt vast dat het voorstel doorgestuurd kan worden naar ACM.

Ze bedankt de heer [redacted] voor de beantwoording van de vragen en al zijn inspanningen en ze bedankt de organisaties voor het stellen van hun vragen.